

Spekters innspill til høring i KUF-komiteen

Arbeidsgiverforeningen Spekter er positive til store deler av budsjettforslaget til Kunnskapsdepartementet. Det er bra at det satses på fag- og yrkesopplæring, realfag og livslang læring, men Spekter etterlyser en tydeligere retning for fagskolene og høyere utdanning.

Spekters medlemsvirksomheter representerer store arbeidsgivere som er avhengige av et godt utdanningssystem som bidrar til at norsk arbeidsliv får god tilgang til arbeidskraft med god og relevant kompetanse. I dette bildet er Spekter positiv til flere av satsingene i budsjettforslaget, men vi ser også noen områder som burde fått mer oppmerksomhet og med en enda tydeligere retning for utviklingen fremover.

Regjeringen har satt i gang svært mange prosesser på utdannings- og kompetansefeltet, og de fleste av disse prosessene støtter vi. Spekter mener at gode modeller for implementering må gis prioritet fremover.

Barnehage og skole

Spekter mener det er på tide med en satsing på kvalitetsheving i barnehagene og videreutdanning av lærere, og at nivåene på disse bevilgningene øker. Vi gir derfor tilslutning til at det tas ytterligere initiativ for dette i budsjettet.

Fremtidig arbeidsliv er avhengig av god realfagskompetanse hos alle elever, og det er positivt at det er en tydelig satsing på realfag i årets budsjettfor-slag.

Etter Spekters mening er anbefalingene fra utredningen *Fremtidens skole* (Ludvigsen-utvalget) viktige og gode. Spekter forventer at disse blir fulgt opp av Kunnskapsdepartementet og skulle gjerne sett at det

var omtalt og lagt til rette for en implementering allerede i 2016, selv om høringsrunden bare akkurat er avsluttet.

Spekter foreslår at det i statsbudsjettet for 2016 må bevilges midler til

- å igangsette et arbeid med utgangspunkt i Ludvigsen-utvalgets anbefalinger,
- en satsing på fagskoler,
- oppfølgingen av *Utdanning for velferd*. Implementering av igangsatte prosesser må gis prioritet.

Fag- og yrkesopplæring

Økningen i lærlingetilskuddet for tredje året på rad er positivt, sammen med at det settes av 20 millioner til yrkesfaglærerløft (bygge ut stipendordningen) og 7,5 millioner til utvikling av mer fleksibel fagopplæring for voksne (moduler), som kan kombineres med jobb eller praksisplass gjennom NAV. Det er også viktig at det settes av 17 millioner til godkjenning av utenlandsk utdanning for å hjelpe de med fagutdanning fra utlandet inn i arbeid.

Fagskoler

Fagskolene har lenge vært for lavt prioritert i det norske utdanningssystemet. Norsk arbeidsliv har et stort behov for faglært arbeidskraft fremover, og fagskolene kan i mye større grad bidra til videreut-

Våre medlemmer driver Norge

danning og spesialisering for fagarbeidere som norsk arbeidsliv har behov for. For rekrutteringen til fag- og yrkesopplæringen er det viktig at det utvikles attraktive karriereveier og utdanningssløp, og fagskolene bør ses i lys av dette.

Selv om regjeringen varsler en stortingsmelding om fagskoler høsten 2016 så hadde Spekter allerede nå forventet tydeligere signaler om at fagskolesektoren skal gis prioritet fremover.

Høyere utdanning

Spekter mener det er gunstig at regjeringen nå oppretter 350 nye studieplasser i praktisk-pedagogisk utdanning for blant annet å få flere realister og teknologer inn i læreryrket, at studiefinansieringen styrkes noe, og at strukturreformen følges opp med bevilgninger for å understøtte strukturendringer.

En kvalitetsheving i høyere utdanning er ikke nødvendigvis et resultat av strukturendringer alene. Spekter mener at en viktig utfordring fremover blir å beholde og utvikle gode profesjonsutdanninger som tradisjonelt har vært høyskolenes hovedoppdrag, når disse blir en del av en mye større institusjon med et universitetsoppdrag.

Når det gjelder de foreslåtte endringene i finansieringssystemet (fra 2017) så mener Spekter at de i for liten grad understøtter ønsket om kvalitetsheving i høyere utdanning. Det er grunn til å tro at kvaliteten varierer betydelig, og samarbeidet med nærings- og arbeidsliv kunne mange steder vært betydelig sterkere. Selv om dette blir viktige problemstillinger i forbindelse med den varslede stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning så kunne det også vært tydeligere reflektert i finansieringssystemet, for eksempel med utgangspunkt i Hægeland-utvalgets anbefalinger (avtaler).

Spekter etterlyser mer oppmerksomhet mot oppfølgingen av Meld. St. 13 (2011-2012) *Utdanning for velferd*. Tiltakene er viktige for å utvikle gode helse- og velferdstjenester fremover og for samspillet mellom utdanningsinstitusjoner, myndigheter og arbeidsliv. Det bør bevilges ressurser til denne oppføl-

gingen. Spekter mener at implementeringen her må gis høyere prioritet.

Kompetanepolitikk og livslang læring

Regjeringen har varslet en stortingsmelding om livslang læring og utenforskap og det foreslås 35 millioner til oppfølging av tiltakene som kommer i mel-lingen.

Selv om disse tiltakene foreløpig ikke er kjent vil Spekter understreke behovet for tiltak som retter seg mot at flest mulig kan delta i arbeid og verdiskaping.

Regjeringen har også igangsatt et arbeid med en nasjonal kompetansepolitisk strategi, blant annet som en oppfølging av anbefalinger fra OECD. Dette arbeidet blir svært viktig fremover, og Spekter ser frem til å følge dette videre.

Etter Spekters oppfatning må utgangspunktet både være behovet for arbeidskraft fremover og å legge til rette for fremtidig produktivitsvekst.

Et vesentlig element i kompetansepolitikken er å se arbeidsliv og utdanning i sammenheng. Flest mulig må bidra med sin kompetanse og arbeidskraft inn i arbeid og verdiskaping. Det er viktig at en slik strategi gjør det mulig å samordne tiltak både fra arbeids- og utdanningsmyndighetenes side blant annet ved å se på hvordan NAV og utdanningssystem kan spille sammen. Slik sett er en kompetansepolitisk strategi viktig for å mobilisere arbeidskraft og øke arbeidstilbudet.

Den kompetansepolitiske strategien er også viktig med tanke på å utvikle kompetanse i tråd med det som er arbeidslivets behov fremover, og at det legges til rette for et så produktivt arbeidsliv som mulig. Derfor bør strategien også rette seg mot utvikling av innholdet i utdanningene og tiltak som bedrer betingelsene for å kunne utvikle kompetanse gjennom hele det yrkesaktive livet.